

Svensk högskolepolitik idag – vision

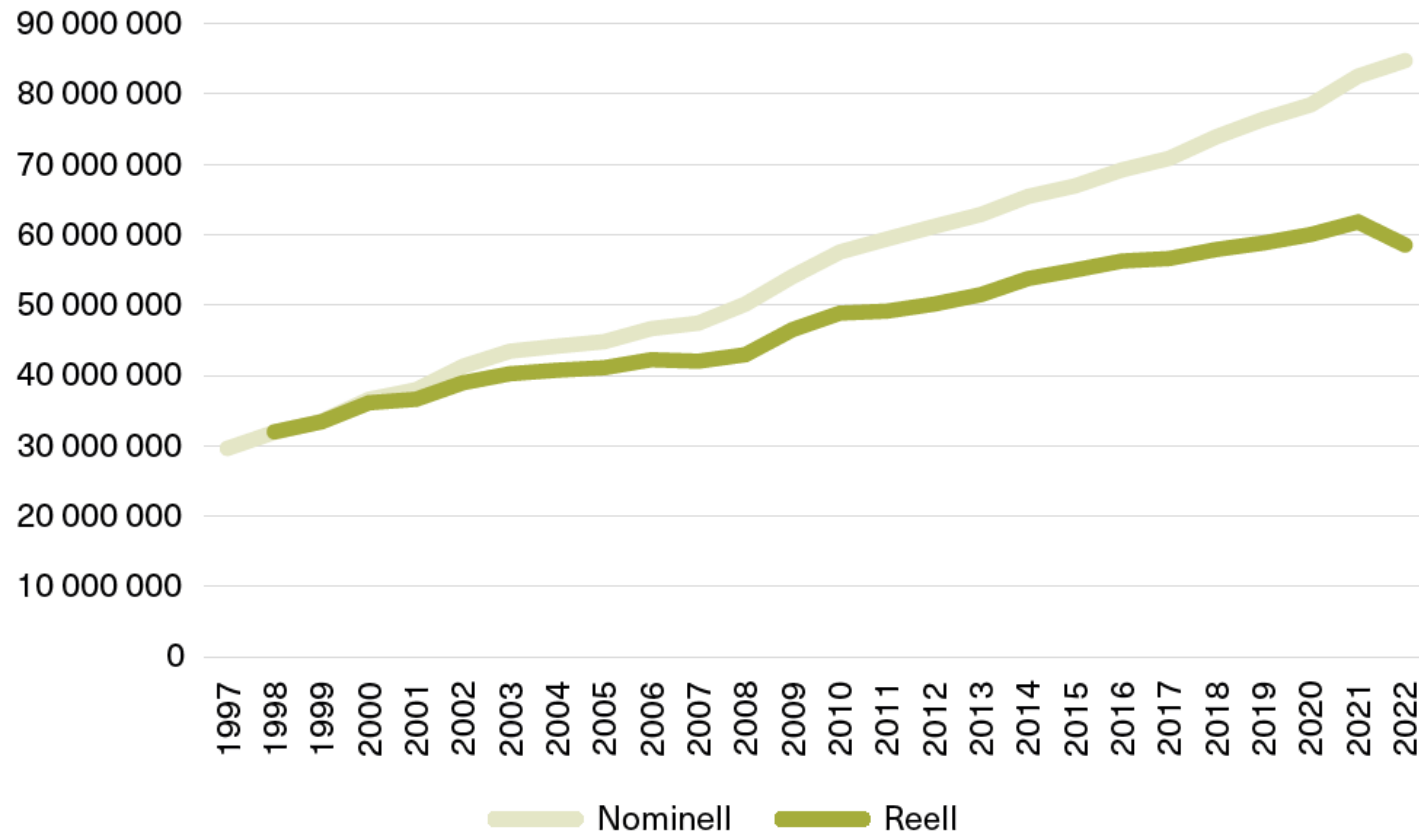
- Sverige ska vara en ledande kunskapsnation och vara bland de främsta länderna vad gäller utgifter för forskning och utveckling som andel av BNP.
- Svensk forskning ska hålla hög kvalitet.
- Sverige ska vara ett av världens främsta innovationsländer.

Prop. 2024/25:60 s 11

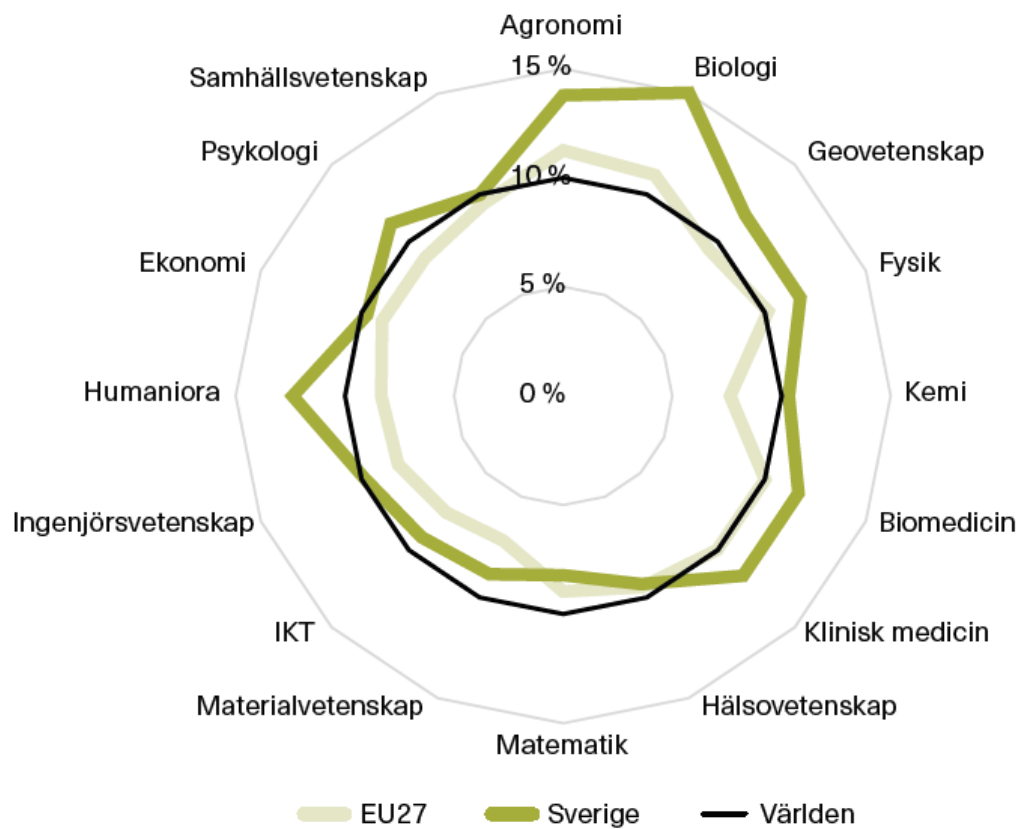
Svensk högskolepolitik idag – verklighet

Trots två decennier av resurstillväxt...

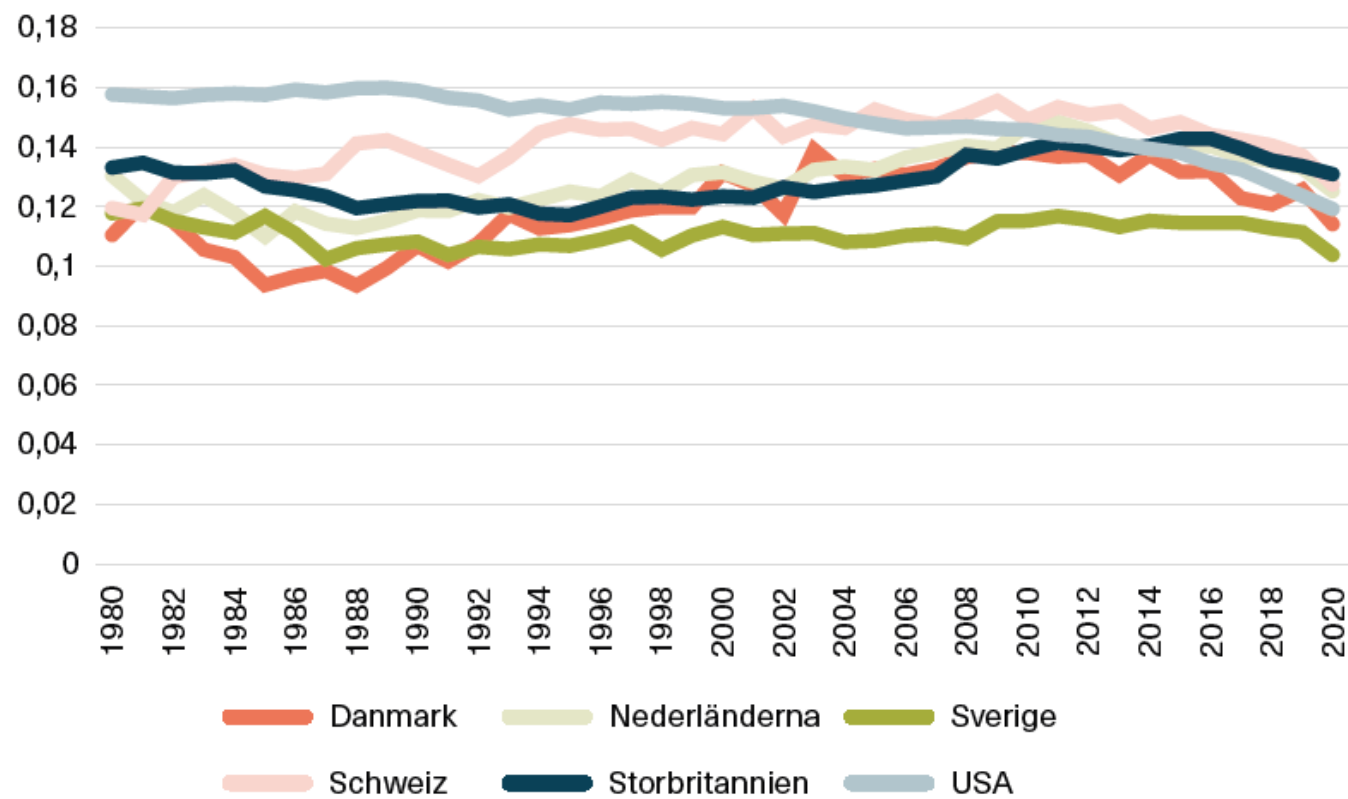
Figur 1. Totala intäkter till universitet och högskolor, 1998–2022.

Figur 4. Andelen högciterade publikationer inom olika ämnesområden för Sverige, EU27 och världen, 2017–2019.

Figur 5. Publikationer bland de topp tio mest citerade i världen, som andel av samtliga nationella publikationer för Sverige samt ett urval andra länder.

Källa: Vetenskapsrådet (2021a).

Sverige – en gång en högskolepolitisk föregångare

- **Efter kriget:** Forskningsråd och moderniserade fakulteter för forskningsuniversitet
- **1970-talet:** Hantera samhällsbehov inom sammanhållet universitet
- **1990/2000:** Internationalisering, konkurrens och variation i öppet universitet

Utmärkande för svensk högskolepolitik sedan 2000

- **Målbild:** Mer pengar men kopplade till många och delvis skilda ambitioner. Utredningar tillsatta och avförda
- **Styrning:** Autonomi, kontroll, frihet och uppföljning mixat
- **Genomförande:** Oklart högskolelandskap: vem gör vad, hur och varför? Lärosäten med begränsat handlingsutrymme och ambitioner

Brott med grundprinciper för genomgripande reformer

- **Social mobilisering:** Ingen driver
- **Expertis:** Ingen systematisk analys
- **Institutionell anpassning:** Universiteten frikopplar förväntningar
- **Transformativ förändring:** Vilken kris?

Hur blir vi bättre?

- En samlad riktning och ambition
- Specifika uppdrag utvecklade, resurssatta och uppföljda över tid
- Högre autonoma ambitioner bland lärosätena